

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Opplæringsavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 29.04.2010

Deres ref:
200604186

Vår ref (saksnr):
201002309-2

Saksbeh:
Trond Lien, 23467054

Arkivkode:
400

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER FOR FAG- OG YRKESKOMPETANSE

Utdanningsetaten i Oslo viser til Kunnskapsdepartementets høring vedrørende forslag til læringsutbyttebeskrivelser for fag- og yrkeskompetanse og innpassing av fag- og yrkeskompetanse i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, av 07.01.10.

Tema 1: Problemstillinger knyttet til livslang læring og mobilitet

Kan rammeverket styrke mobilitet og fremme livslang læring for alle?

Utdanningsetaten mener at et felles nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk vil virke fremmende for befolkningens muligheter til mobilitet. Et felles rammeverk vil kunne bidra til å synliggjøre den enkeltes mulighet til å utvide sin formalkompetanse. Gjennom å integrere kvalifikasjonsrammene innenfor et helhetlig nasjonalt rammeverk vil en enklere kunne forhindre unødig overlappning av kompetanse mellom de ulike utdanningsnivåene.

Er det eventuelle hinder i det norske utdanningssystemet for mobilitet og livslang læring?

Norsk fag- og yrkeskompetanse mangler til dels sammenligningsgrunnlag med tilsvarende, utenlandsk fag- og yrkesutdanning. Ulike land har også ulik yrkesinndeling og opplæringsstruktur. Det er manglende godkjenningsordninger for utenlandsk fag- og yrkesutdanning på videregående nivå, jfr. Utdanningsdirektoratets rundskriv Udir-08-2009. Utdanningsetaten vil peke på at fagskoleutdanningens status er problematisk. Tilsvarende knytter det seg usikkerhet til høgskolekandidatgraden sett i lys av et overordnet rammeverk.

Tema 2: Problemstillinger vedrørende læringsutbyttebeskrivelser

Vurdering av de foreslåtte læringsutbyttebeskrivelsene fra Utdanningsdirektoratet.

Foreslå om og eventuelt hvordan læringsutbytte kan beskrives på en mer overordnet måte.

De foreslåtte læringsutbyttebeskrivelsene fra Utdanningsdirektoratet er etter Utdanningsetatens mening, for detaljerte. Arbeidsgruppa fra Utdanningsdirektoratet har etter Utdanningsetatens oppfatning lagt seg for nær opp til læreplanens detaljeringsnivå og språkføring. Læreplanverket

er og skal være de dokumentene som detaljert beskriver elevens eller fagarbeiderens kompetanse etter endt opplæring.

Læringsutbyttebeskrivelsene bør etter Utdanningsetatens oppfatning i form og innhold legges nærmere den danske kvalifikasjonsrammen. Dennes korte og overordnede beskrivelser gir allikevel et godt innblikk i de ulike nivåenes kunnskaps-, ferdighets- og kompetansebase. At kvalifikasjonsrammene er beskrevet kortfattet og på et overordnet nivå bidrar samtidig til økt transparens for hele rammeverket, gjennom at leseren lett ser sammenhengen og nivåforskjellene mellom de ulike utdanningsnivåene.

Tema 3: Problemstillinger vedrørende nivåplassering

Vurder og eventuelt foreslå hvordan læringsutbyttebeskrivelser kan formuleres for fag- og yrkeskompetanse.

Foreslå hvilke kriterier som skal legges til grunn dersom enkelte lærefag/yrkeskompetanser skal plasseres på lavere eller høyere nivå enn nivå 4.

Kan det brukes indikatorer som viser eventuelle forskjeller i omfang for fag- og yrkeskompetanser (gitt at alle plasseres på nivå 4)? Kan ECVET innføres som verktøy for ovennevnte forskjeller?

Utdanningsetaten er av den oppfatning norsk fagutdanning innenfor enkelte fag, og knyttet særlig til fagarbeidernes grad av selvstendighet i utøvelsen av yrket, ligger på et nivå som tilsvarer 5,5 til 6 i den danske nivåbeskrivelsen. Det er derfor grunn til å problematisere hvorvidt det er hensiktsmessig og korrekt at beskrivelse av læringsutbytte basert på utdanning som fører fram til fag- og svennebrev, alternativt vitnemål etter tre års yrkesutdanning i skole, i rammeverket innplasseres på samme nivå. Det kan muligens være grunn til å gjennomgå angjeldende læreplan med sikte på en harmonisering mot nivået i andre læreplaner. Differensiering av læretiden i de ulike fagene har vært nevnt som en annen løsning, dersom en ikke ønsker å differensiere med hensyn på hvilket nivå de ulike fagene skal innplasseres i et rammeverk.

ECVET er ikke vedlagt høringsbrevet, og Utdanningsetatens tilbakemelding baserer seg derfor på en omtale av systemet hentet fra "Official Journal of the European Union" datert 8.7.2008, C155/11.

Utdanningsetatens forståelse av systemet ECVET er at det skal bidra til transparens og gjenkjennelse på tvers av landegrenser innenfor yrkesopplæring, og at det består av et system både for beskrivelse og kvantifisering av yrkeskunnskap. Innføringen av en måleenhet eller et måleverktøy innenfor fag- og yrkesopplæring vil medføre behov for kvantifisering av læreplanens ulike komponenter. En nærliggende sammenlikning er høyskole- og universitetssystemets system med studiepoeng. Utdanningsetaten er generelt av den oppfatning at lærefagene slik de er beskrevet i læreplanverket for Kunnskapsløftet, utgjør helheter som vanskelig kan brytes ned i enkeltkomponenter uten at fagenes indre sammenheng faller bort.

Oppsummering og konklusjon

Utdanningsetaten i Oslo er positive til departementets initiativ for å utvikle læringsutbyttebeskrivelser for fag- og yrkeskompetanse som innpasses i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Etaten mener at beskrivelsene og et enhetlig kvalifikasjonsrammeverk vil være et vesentlig bidrag til yrkesmessig mobilitet og livslang læring.

Etaten mener at en bør unngå for detaljerte læringsutbyttebeskrivelser, da de detaljerte beskrivelsene allerede foreligger i form av et enhetlig læreplanverk. Det foreliggende forslaget fra Utdanningsdirektoratet er etter Etatens oppfatning for detaljert.

Det bør tilstrebes enhetlig omfang og språkbruk for hele rammeverket, slik det er gjort innenfor EQF. Beskrivelsene for fag- og yrkeskompetanse bør derfor tilnærmes de beskrivelsene som foreligger for høyere utdanning.

Utdanningsetaten mener at det er grunn til å problematisere hvorvidt utgangspunktet skal være at all fag- og yrkeskompetanse som faller inn under videregående opplæring, innplasseres og beskrives på samme nivå i rammeverket.

Dersom en skal innføre et måleverktøy, jfr. ECVET, bør utgangspunktet likeledes være at de ulike fag- og yrkesutdanningene har samme vekt eller omfang. En nedbryting i moduler bør skje med varsomhet for ikke å fragmentere den helheten et fag består av.

Med hilsen

Astrid Søgner
Direktør

Elin Reite
Avdelingsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk.